Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

Talousjohtaja Jukka Nummikoski
Maatalousneuvos Esa Hiiva
Neuvotteleva virkamies Heikki Piiparinen

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan
maatalousjaoston asiantuntijakuuleminen 2.6.2021

Asia: HE 95/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2021 kolmanneksi lisätalousarvioksi

Maaseuturahaston vuoden 2021 elpymistoimien määrärahojen ja valtuuksien budjetointi

Manner-Suomen osuus EU:n kokonaan rahoittamasta maaseuturahaston elpymisrahoituksesta on yhteensä 207,5 miljoonaa euroa, josta vuoden 2021 kolmanteen lisätalousarvioon esitetään budjetoitavaksi vuoden 2021 osuutena yhteensä 91,65 miljoonaa euroa (mom. 30.10.40, 30.10.64 ja 30.20.43). Lisäksi esitetään yhtensä 56 miljoonan euron myöntövaltuuksien lisäystä, josta 25 miljoonaa euroa kohdistuu investointiavustuksiin (mom. 30.10.40) sekä 20 miljoonaa euroa yritysrahoitukseen, 8 miljoonaa euroa laajakaistainvestointeihin sekä 3 miljoonaa euroa innovaatioihin- ja yhteistyötoimiin (mom. 30.10.64). Vuonna 2021 maaseuturahaston elpymisrahoitusta on tarkoitus käyttää myös ympäristökorvausten ja luonnonmukaisen tuotannon tuen maksamiseen (mom. 30.20.43).

Manner-Suomen maaseutuohjelman momenttien päätösosia ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä otetaan huomioon yhteisen maatalouspolitiikan siirtymäkauden kaksivuotisuus

Alueellisen ja paikallisen maaseudun kehittämisen rahastokauden 2014-2020 varojen uudelleenbudjetointi

Alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen mom. 30.10.64 esitetään uudelleen budjetoitavaksi yhteensä runsaat 99 miljoonaa euroa vuosilta 2018, 2019 ja 2020 käyttämättä jääneitä varoja ohjelmakauden 2014—2020 täysimääräisen toimeenpanon varmistamiseksi.

Lisämääräraha Ruokaviraston toimintamenoihin

Ruokaviraston toimintamenoihin (mom. 30.20.01) ehdotetaan lisäystä yhteensä 1,144 miljoonaa euroa sisältäen muun muassa koronavirustilanteen johdosta tehtyjen turkiseläinten testausten aiheuttamien lisäkulujen korvauksen (130 000 euroa) ja määrärahan koronatestausta tukevien laboratoriopalveluiden laite, automaatio sekä datankäsittelyn tarpeisiin (350 000 euroa). Määrärahasta noin 600 000 euroa on tarkoitus osoittaa tietojärjestelmähankkeisiin.

Porovahinkolain mukaiset korvaukset talven 2019/2020 vahingoista

Talven 2019-2020 lumitilanne oli täysin poikkeuksellinen poronhoitoalueella verrattuna olosuhteisiin edellisten 10 vuoden aikana. Maa- ja metsätalousministeriön ja Luonnonvarakeskuksen tekemien selvitysten perusteella olosuhteet olivat sellaiset, että niiden perusteella voitiin esittää porovahinkolain (987/2011) mukaisia korvauksia. Valtioneuvosto totesi olosuhteiden olleen korvaukseen oikeuttavat. Vahinkojen korvaamiseen esitetään 6,0 miljoonaa euroa (mom. 30.40.40 Eräät luonnonvaratalouden korvaukset). Kyseessä on ensimmäinen kerta, kun porovahinkolain mukaisia korvauksia on tarkoitus maksaa.

Bioinnovaatio-ohjelman määrärahan uudelleenbudjetointi

Vuoden 2019 talousarvioon momentille 30.40.22 sisältyneen bioinnovaatio-ohjelman rahoituksesta esitetään peruutettavaksi ja uudelleenbudjetoitavaksi 700 000 euroa samalle momentille. Rahoituksella edistetään maatalouden tietoperusteista uudistumista, tutkimustulosten käyttöä sekä ilmastonmuutoksen riskien hallintaa.

Turvetuotantoalueiden jatkokäyttövaihtoehtoja selvitetään

Turvealan yrittäjiä tuetaan uuden liiketoiminnan kehittämisessä ja tähän liittyen ehdotetaan turvetuotantoalueiden jatkokäyttövaihtoehtoja koskevan selvityksen ja tietopaketin laatimiseen 750 000 euron määräraha (mom. 30.40.22).

Metsitystä edistetään lisäämällä valtuutta ja määrärahaa metsitystukijärjestelmään

Käytöstä poistuvien turvetuotantoalueiden sekä maataloustuotannon ulkopuolelle jääneiden peltojen ja muiden avointen alueiden metsitystä edistetään kohdistamalla joutoalueiden metsitykseen (mom. 30.40.47) 900 000 euron lisämääräraha sekä lisäämällä metsitystuen myöntämisvaltuutta yhteensä 11 miljoonalla eurolla. Valtuuden lisäys mahdollistaa metsitystöiden käynnistämisen noin 4360 hehtaarin pinta-alalla. Lisämäärärahat ovat siirtoa maankäyttösektorin ilmastotoimenpiderahoituksesta (mom. 30.40.22) ja turvetuotannon luopumiseen osoitetusta tukirahoituksesta.

Elinkeinokalatalouden elpymistä vauhditetaan

Elinkeinokalatalouden elpymistä koronavirusepidemiasta vauhditetaan mahdollistamalla vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa kalatalouden koronakriisitukeen (mom. 30.40.62) osoitetun määrärahan käyttämisen myös elpymistoimenpiteisiin. Viime vuodelta siirtyneestä määrärahasta kohdennetaan noin 6 miljoonaa euroa Euroopan meri- ja kalatalousrahaston kautta kalatalouden yritysten kasvuhankkeisiin, jotka perustuvat uusiin innovatiivisiin ratkaisuihin sekä hyödyntämättömien resurssien ja raaka-aineiden käyttöön.

Lisäksi momentilla 30.40.62 ehdotetaan uudelleenbudjetoitavaksi 7,27 miljoonaa euroa EMKR:n 2014—2020 ohjelmakauden käyttämättä jäänyttä määrärahaa, jotta hankkeet saadaan maksettua sitoumusten mukaisesti.

Huoneistotietojärjestelmään rahoitusta EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelmasta (RRF)

Maanmittauslaitoksen toimintamenomomentille esitetään lisäystä 1,0 miljoonaa euroa huoneistotietojärjestelmän toisen vaiheen menoihin osana elpymis- ja palautumis-suunnitelman digitalisen infrastruktuurin datatalouden ja digitalisaation vauhdittamisen tukiohjelmaa (RRF pilari2). EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Tekniset muutokset

Kolmannessa lisätalousarviossa on huomioitu Luonnonvarakeskuksen, Metsähallituksen ja Maanmittauslaitoksen määrärahamomentille Senaatti-konsernin liikelaitosten omakustannus-periaatteen toteuttamisesta aiheutuvat vuokravaikutukset.

Momentille 30.40.22 esitetään htv-kiintiön kertaluonteista lisäämistä 30 htv:lla, mikä mahdollistaa valtion laitosten osallistumisen vuonna 2021 käynnistettäviin maankäyttösektorin ilmastotoimenpideohjelman kehittämishankkeisiin.